

PRIMER UČINKOVITEGA SODELOVANJA DRŽAVNIH INŠTITUCIJ IN JESENIŠKE ŽELEZARNE

O dogodku, ki se je septembra letos zgodil v jeseniški železarni, smo pisali že v novicah na [naši spletni strani](#). Gre za primer zgledega in učinkovitega sodelovanja Agencije za radioaktivne odpadke (ARAO), Instituta "Jožef Stefan" (IJS), Uprave RS za jedrsko varnost (URSJV) in podjetja Acroni, d.o.o., pri čemer je bila v zadovoljstvo vseh vpletenih preprečena velika gospodarska škoda.

V podjetju Acroni, d.o.o., na valjčni progi valjavskega ogrodja za debelo pločevino, uporabljajo merilnik debeline, ki ima vgrajen visokoaktivni vir sevanja ^{137}Cs .

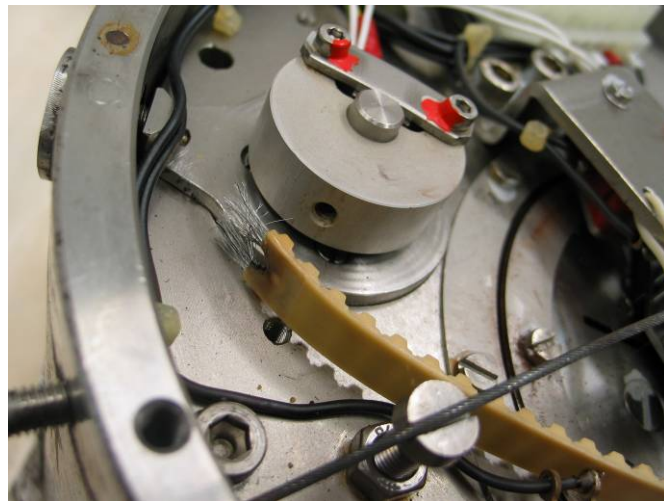

Vsebnik iz osiromašenega urana z virom sevanja ^{137}Cs , kupljen leta 2001, začetna aktivnost 1,11 TBq

Po odpovedi merilnika so v podjetju kmalu ugotovili, da gre za okvaro zaslonke, natančneje za okvaro prenosa, saj se je elektromotor normalno odzival, zaslonka pa je vedno ostajala v zaprti poziciji.

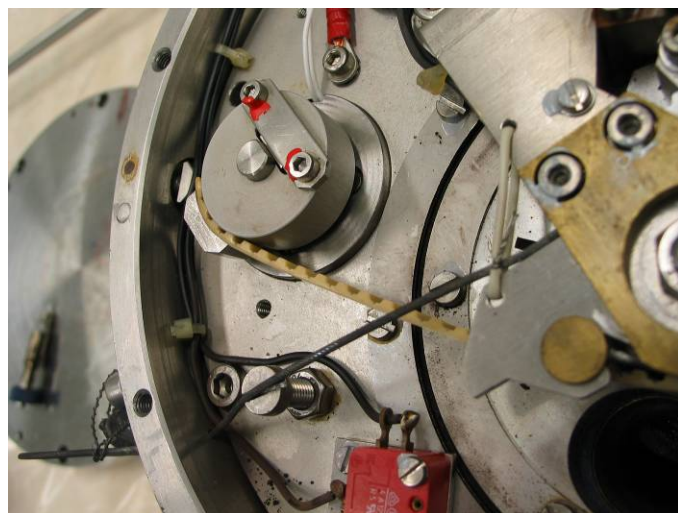
Take okvare običajno rešuje proizvajalec merilnika iz Nemčije, vendar so v podjetju ugotovili, da jim v kratkem času ne bo mogel pomagati. Vsak dan zastoja zaradi okvare pa je za podjetje pomenil okrog 176.000 evrov izgube, zato so morali poiskati drugo rešitev.

Demontaža vsebnika je bila opravljena pod radiološkim nadzorom, ki ga je izvajal pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji (IJS).

Pretrgan zobati jermen

ARAO je opravila prevoz vsebnika z virom sevanja do Reaktorskega centra v Podgorici, kjer so v prostorih vroče celice odprli ohišje in potrdili sum o okvari prenosa. Okvara je bila manjša in hitro sanirana. Pretrgan je bil le zobati jermen.

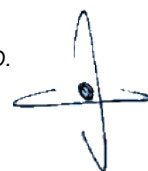

Zobati jermen po popravilu

Kljub številnim dvomom o upravičenosti obstoja vseh tovrstnih služb in objektov v državi, je opisan primer dokaz, da potrebujemo tovrstno infrastrukturo. Vsi vpleteni so kljub veliki časovni stiski zaradi zaustavitve proizvodne linije učinkovito komunicirali, delovali usklajeno in ukrepali za isti cilj – učinkovit servis gospodarstva.

Vir: Interni mesečni časopis SIJ – Slovenska industrija jekla, september 2012.

Fotografije smo pridobili od podjetja Acroni, d.o.o. in ARAO.

NEPOTREBNA OBSEVANJA IZVAJALCEV SEVALNIH DEJAVNOSTI

V času med 1. in 15. avgustom 2012 je bil pri izvajanju industrijske radiografije v laboratoriju izvajalca sevalne dejavnosti obsevan delavec, zaposlen na delovnem mestu kandidata za kontrolorja. Njegov dozimeter je bil v obdobju enega meseca izpostavljen dozi 7,6 mSv, kar je nad določeno dozno ogrado za poročanje, ki je 1,6 mSv na mesec.

Do dogodka je prišlo, ker so zaposleni v podjetju brez vednosti vodstva podjetja kršili interne postopke za delo in izklopili varnostne mehanizme, ki so preprečevali nepooblaščen dostop v nadzorovano območje laboratorija. Delavec, ki je bil obsevan, pri sebi ni imel elektronskega dozimetra (penkala) in je delo opravljal brez veljavnega zdravniškega spričevala.

Inšpektor za varstvo pred sevanji je obsevanemu delavcu z ustno odločbo prepovedal nadaljnje delo v območju z viri ionizirajočih sevanj, do pridobitve pozitivnega zdravniškega spričevala. Dogodek odraža slabo stanje varnostne kulture v podjetju.

Po lestvici INES je bil dogodek ocenjen s stopnjo 1. Več o dogodku lahko preberete v [poročilu o dogodku](#), ki se nahaja na spletni strani URSJV, v rubriki "Dogodki INES v Sloveniji".

Drugi dogodek se je zgodil 10. 9. 2012 v eni od slovenskih pivovarn, ki uporablja rentgenske naprave za merjenje nivoja tekočine v procesni tehniki in avtomatiki. Pri nepooblaščenem vstavljanju rentgenske cevi v merilnik je bil obsevan en delavec. Za dokončno oceno dogodka bo potrebno narediti rekonstrukcijo prejete doze obsevanega delavca.

Tretji dogodek se je novembra zgodil pri izvajalcu sevalne dejavnosti, ki uporablja zaprte vire sevanja za terensko površinsko merjenje gostote in vlažnosti. Dozimeter enega od poklicno izpostavljenih delavcev je bil v obdobju enega meseca izpostavljen dozi 9,5 mSv, kar je nad določeno dozno ogrado za poročanje, ki je 0,5 mSv na mesec.

Izvajalec sevalne dejavnosti je takoj po odčitku dozimetra zatrdil, da je bil dozimeter pomotoma odložen in pozabljen na tovorku, ki je vseboval izotopno sondo, in da lastnik dozimetra v obdobju, na katerega se je nanašal odčitek dozimetra, ni izvajal meritev s sondami. Odčitek dozimetra je bilo možno pojasniti glede na število dni izpostavitve dozimetra in izmerjeno gama sevanje na mestu, kjer je bil najden dozimeter.

Pristojna inšpektorja posebnih ureditvenih ukrepov na kraju samem nista izrekla, dogodek pa kaže na pomanjkanje varnostne kulture tudi v tem primeru.

**Če najdete vir sevanja neznanega izvora ali
če sumite, da gre za vir sevanja,
pokličite dežurnega URSJV:
tel. št. 041 982 713**

